

บทที่ 2

ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

2.1.1 แนวคิดเกี่ยวกับสวัสดิการ

สวัสดิการแรงงาน (กระทรวงแรงงาน, 2557) คือ การดำเนินการใดๆ ไม่ว่าจะโดยนายจ้าง สหภาพแรงงาน(ลูกจ้าง) หรือรัฐบาล ที่มีความมุ่งหมายเพื่อให้ลูกจ้างสามารถมีระดับความเป็นอยู่ที่ดีพอสมควร มีความผาสุกทั้งกายและใจ มีสุขภาพอนามัยที่ดี มีความปลอดภัยในการทำงาน มีความเจริญก้าวหน้า มีความมั่นคงในการดำเนินชีวิตไม่เฉพาะแต่ตัวลูกจ้างเท่านั้น แต่รวมถึงครอบครัวของลูกจ้างด้วย การดำเนินการเพื่อให้มีการจัดสวัสดิการขึ้นในสถานประกอบการนั้น กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานดำเนินการกิจ 3 ประการ ดังนี้

- 1) กำหนดและพัฒนารูปแบบการจัดสวัสดิการ
- 2) ส่งเสริมสนับสนุนและดำเนินการให้มีการจัดสวัสดิการ
- 3) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

นอกเหนือจากการดำเนินการ 3 ประการข้างต้นแล้ว การส่งเสริมและสนับสนุนการจัดสวัสดิการนอกเหนือกฎหมายกำหนด ยังกำหนดให้เจ้าหน้าที่ภาครัฐเข้าไปในสถานประกอบการ เพื่อแนะนำรูปแบบของสวัสดิการต่างๆ ที่กฎหมายไม่ได้กำหนดไว้แต่หากสถานประกอบการใดมีความพร้อมเพียงพอก็สามารถจัดให้เป็นไปตามความต้องการของลูกจ้างได้ สวัสดิการนอกเหนือกฎหมายที่กองสวัสดิการแรงงานนำเสนอเป็นทางเลือกสำหรับสถานประกอบการจัดเพิ่มเติม แบ่งออกเป็นหมวดใหญ่ๆ ดังนี้

1) สวัสดิการที่มุ่งพัฒนาลูกจ้าง

- 1.1) การส่งเสริมการศึกษาทั้งในและนอกเวลาทำงาน
- 1.2) การจัดตั้งโรงเรียนในโรงงาน
- 1.3) การอบรมความรู้เกี่ยวกับการทำงานทั้งในและนอกสถานที่ทำงาน
- 1.4) การจัดให้มีห้องสมุด หรือมุมอ่านหนังสือ ฯลฯ

- 2) **สวัสดิการที่ช่วยเหลือในเรื่องค่าครองชีพ**
 - 2.1) การจัดตั้งร้านค้าสวัสดิการหรือสหกรณ์ร้านค้า
 - 2.2) การให้เงินช่วยเหลือต่างๆ เช่น งานแต่งงาน งานอุปสมบท งานศพ
 - 2.3) การจัดชุดทำงาน
 - 2.4) การจัดหอพัก
 - 2.5) การจัดให้มีรถรับ-ส่ง
 - 2.6) เงินโบนัส ค่าครองชีพ เบี้ยขยัน ค่าเช่ากะ
- 3) **สวัสดิการที่ช่วยเหลือการออมของลูกจ้าง**
 - 3.1) สหกรณ์ออมทรัพย์
 - 3.2) กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ
- 4) **สวัสดิการที่พัฒนาสถาบันครอบครัวของลูกจ้าง**
 - 4.1) การจัดสถานเลี้ยงบุตรของลูกจ้าง
 - 4.2) การช่วยค่ารักษาพยาบาลบุคคลในครอบครัว
 - 4.3) การช่วยเหลือค่าเล่าเรียนบุตรของลูกจ้าง
 - 4.4) การประกันชีวิตให้กับลูกจ้าง
- 5) **สวัสดิการที่ส่งเสริมความมั่นคงในอนาคต**
 - 5.1) เงินบำเหน็จ
 - 5.2) เงินรางวัลทำงานนาน
 - 5.3) ให้ลูกจ้างซื้อหุ้นของบริษัท
 - 5.4) กองทุนฌาปนกิจ
 - 5.5) เงินกู้เพื่อสวัสดิการที่พักอาศัย
- 6) **สวัสดิการนันทนาการและสุขภาพอนามัย**
 - 6.1) การจัดทัศนศึกษา
 - 6.2) การแข่งขันกีฬา
 - 6.3) การจัดงานเลี้ยงสังสรรค์พนักงาน
 - 6.4) การให้ความรู้เรื่องสุขภาพอนามัย

จากแนวคิดและหลักการของ R.Wayne Mondy และ Robert M. Noe III (อ้างถึงใน บรรจง หาญเจริญกิจ, 2540) สามารถแบ่งการจัดสวัสดิการออกเป็น 2 รูปแบบใหญ่ๆ ได้แก่ สวัสดิการที่เป็นการตอบแทนในรูปของตัวเงินและสวัสดิการที่ไม่เป็นตัวเงิน จะประกอบด้วย

- 1) สวัสดิการที่เป็นการตอบแทนในรูปของตัวเงิน จะประกอบด้วย

- 1.1) กองทุนเงินทดแทน
- 1.2) กองทุนประกันสังคม
- 1.3) กองทุนสะสม หรือกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ
- 1.4) การรักษาพยาบาล
- 1.5) เงินโบนัส
- 1.6) สวัสดิการ โดยทั่วไป เป็นการตอบแทนในรูปของตัวเงินเพิ่มเติมที่องค์กรจัดให้พนักงาน เช่น เงินบำเหน็จ การกู้ยืมเงินประเภทต่างๆ และสวัสดิการพิเศษอื่นๆ

2) สวัสดิการที่ไม่เป็นตัวเงิน จะประกอบด้วย

- 2.1) วันลา และวันหยุดพักผ่อน
- 2.2) ความปลอดภัยในการทำงาน ได้แก่ การจัดสภาพการทำงานให้พนักงานมีความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน เช่น ทางออกฉุกเฉิน ระบบป้องกันภัย การประกันภัย และอื่นๆ
- 2.3) ความต้องการมั่นคงปลอดภัยหรือหลักประกันในการประกอบอาชีพ องค์กรมีหน้าที่ทำให้ผู้ปฏิบัติงานรู้สึกว่าคุณมีความมั่นคงในการทำงาน การไล่ออก หรือการปลดจากงาน ควรจะต้องมีหลักเกณฑ์ที่ยุติธรรม โดยเท่าเทียมกัน การเลือกปฏิบัติเป็นสิ่งที่กระทบกระเทือนต่อความรู้สึก ความมั่นคงตลอดจนขวัญและกำลังใจในการทำงานของผู้ปฏิบัติงาน

2.1.2 ทฤษฎีอุปทานแรงงาน อุปสงค์แรงงาน และตลาดแรงงาน

1) อุปทานแรงงาน หมายถึง จำนวนแรงงานที่ประสงค์และพร้อมที่จะเสนอขายให้แก่ นายจ้างตามระดับอัตราค่าจ้างต่างๆ ในระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง จำนวนแรงงานที่เสนอจะขาย เพื่อการทำงานนี้ อาจนับเป็นชั่วโมง เป็นวัน หรือเป็นจำนวนคนก็ได้

การศึกษาเพื่อวิเคราะห์และวัดอุปทานแรงงานในเชิงเศรษฐศาสตร์ทั่วไป จะทำการศึกษากันอยู่ 3 แนวทางคือ

- 1.1) การศึกษาเน้นจำนวนชั่วโมงการทำงานซึ่งบุคคลที่จะเลือกทำ ณ อัตราค่าจ้างต่างๆกัน หรืออีกนัยหนึ่งการสร้างเส้น อุปทานแรงงาน (Supply curve) นั่นเอง
- 1.2) การศึกษาการเลือกที่จะทำงานหรือไม่ทำงานของบุคคลหรือการเข้ามามีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน
- 1.3) การศึกษาคุณภาพของแรงงาน โดยเฉพาะความแตกต่างในเรื่องของทักษะ ซึ่งเป็นผลมาจากความพยายามหรือการลงทุนในการพัฒนาที่แตกต่างกันของแรงงาน การศึกษาในแนวทางนี้เป็นการเน้นถึงความหลากหลายของอุปทานแรงงาน (Heterogeneous)

2.1.1) แบบจำลองอย่างง่ายของอุปทานแรงงาน (Simple Model of Labor Supply) ในแบบจำลองนี้ เริ่มด้วยการพิจารณาว่า มนุษย์เป็นเจ้าของเวลา ดังนั้น จึงสามารถเลือกได้ว่า จะใช้เวลา

ไปในการทำงานหรือการพักผ่อน หรือจะผสมผสานเวลาที่มีเป็นสัดส่วนอย่างไร เพื่อให้ได้ความพอใจสูงสุด ความพอใจของแต่ละบุคคลไม่เหมือนกัน บางคนได้รับความพอใจสูงสุดจากค่าจ้างแรงงาน และจะทุ่มเวลาไปในการทำงานเมื่อค่าจ้างสูงขึ้น แต่บางคนก็พอใจในการพักผ่อนมาก (Leisure) และอาจจะเสียสละค่าจ้างบางส่วนไปเพื่อการพักผ่อน ในบางครั้งเมื่ออัตราค่าจ้างสูงขึ้น คนงานอาจจะเสนอแรงงานในตลาดน้อยลงไป โดยเห็นว่ารายได้ที่เคยได้รับหรือได้รับนั้นเพียงพอแล้วกับความต้องการ และอาจจะทำงานเพียงรักษาระดับรายได้ให้เท่าเดิมโดยการลดชั่วโมงการทำงานลงไป แต่หันไปบริโภคเวลาว่างมากขึ้น เนื่องจากราคาของเวลาว่างที่เพิ่มขึ้น หรืออรรถประโยชน์เพิ่ม (marginal utility) ของการพักผ่อนสูงขึ้น

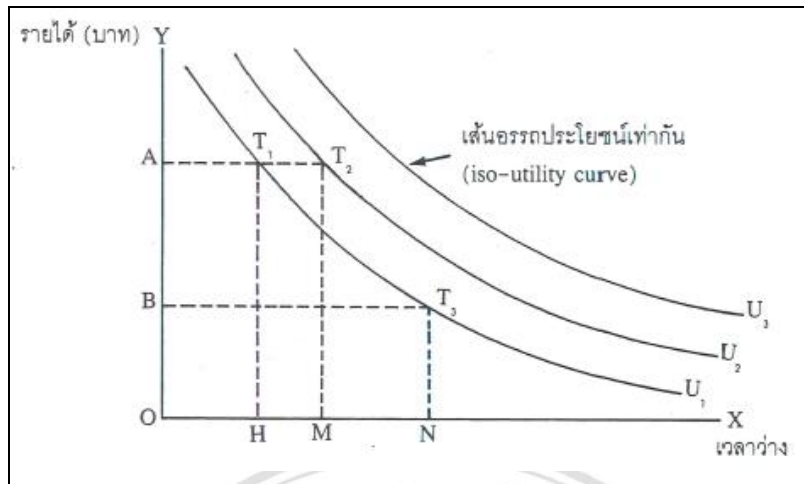
1.2) อุปทานแรงงานในระยะสั้น (Short-run Supply of Labor) คำว่าระยะสั้นในที่นี้หมายถึงระยะเวลาที่ไม่สามารถปรับปรุงแรงงาน คนงานไม่สามารถเปลี่ยนแปลงงานใหม่ หรือเคลื่อนย้ายได้ กล่าวคือ เราสมมติให้คุณภาพ ความชำนาญ ที่อยู่ อาชีพ และปัจจัยอื่นๆคงที่ และทำการวิเคราะห์ว่าบุคคลจะเสนอแรงงานในตลาดแรงงานมากน้อยเพียงใดถ้าหากอัตราค่าจ้างเปลี่ยนแปลงไป

การวิเคราะห์อุปทานแรงงานระยะสั้น โดยพิจารณาจากหลักอรรถประโยชน์เริ่มโดยการสมมติว่า คนงานแต่ละคนหรือแต่ละครอบครัวต้องการได้รับความพอใจมากที่สุด (Maximization of satisfaction) จากรายได้ซึ่งอยู่ในรูปของเงิน หรือสินค้า และเวลาพักผ่อน (Leisure) ที่สามารถจะรับได้ ดังนั้นถ้าสมมติว่ามีสิ่งที่คนงานต้องการ (commodities) อยู่เพียงสองอย่าง คือ รายได้ (Real Income) จากค่าจ้างหรือผลตอบแทนต่อการทำงานของแรงงาน ค่าจ้างอาจเป็นตัวเงินหรือหน่วยของสินค้าและบริการก็ได้

เวลาพักผ่อน (Leisure Time) คือเวลาที่มีได้ใช้ไปในการทำงาน ไม่มีรายได้จากเวลาดังกล่าว วัดเป็นชั่วโมงต่อระยะเวลาหนึ่ง เช่น เป็นวัน เป็นอาทิตย์ ฯลฯ

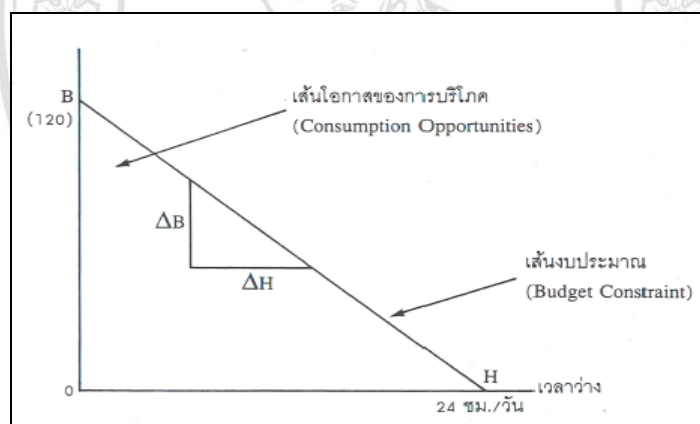
ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้และเวลาการพักผ่อนและความพอใจที่ได้รับจากสิ่งเหล่านี้ เรียกว่า ความสัมพันธ์ของอรรถประโยชน์ (Utility function)

จากรูปตัวอย่าง (ภาพที่ 2.1) แสดงความพอใจของบุคคลในระดับต่างๆ ที่ได้จากส่วนผสมของรายได้และเวลาว่าง ให้แกน X แสดงเวลาว่างหรือเวลาพักผ่อนเป็นชั่วโมงหรือวัน แกน Y แสดงค่าจ้างเป็นหน่วยของเงินบาทต่อระยะเวลาหนึ่ง เส้นอรรถประโยชน์ U_1 แสดงระดับความพอใจของบุคคลหรือครอบครัวหนึ่งจากการมีรายได้ OA บาท และเวลาพักผ่อน OH ชั่วโมง หรือส่วนผสมของรายได้ OB และเพิ่มชั่วโมงการพักผ่อนเป็น ON ชั่วโมง ทุกๆจุดบนเส้น U_1 ซึ่งแสดงส่วนผสมของรายได้ และเวลาว่างจะทำให้คนงานได้รับความพอใจในระดับเท่ากันหมดและในทำนองเดียวกันสำหรับทุกๆจุดบนเส้น U_2, U_3 ระดับความพอใจของ U_3 จะมากกว่า U_2 และ U_2 มากกว่า U_1

ภาพที่ 2.1 เส้นอรรถประโยชน์เท่ากันของเวลาว่างและรายได้

เนื่องจากคนงานแต่ละคนมีเวลาจำกัดใน วันๆหนึ่งสำหรับการทำงาน เพื่อได้มาซึ่งค่าจ้าง หรือใช้ไปในการพักผ่อน ขอบเขตหรือโอกาสสูงสุด ที่เขาจะทำได้ อาจแสดงได้ในรูปของเส้นงบประมาณ หรือ Budget Line

ภาพที่ 2.2 เส้นงบประมาณและโอกาสของการบริโภค

จากภาพที่ 2.2 ตั้งข้อสมมติฐานว่า

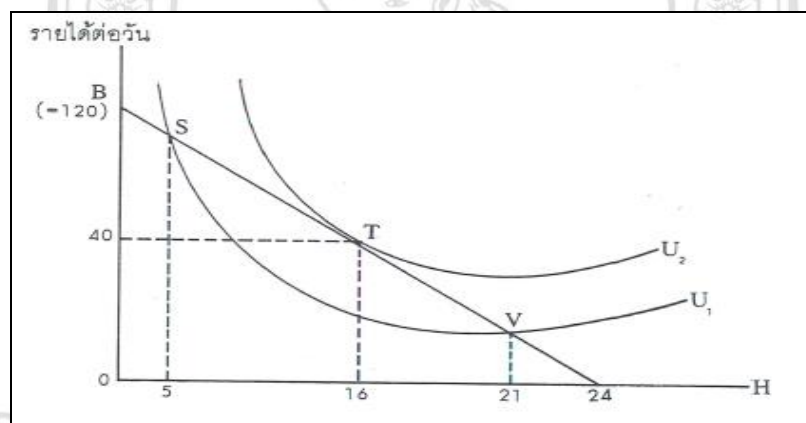
1. เวลาหรือชั่วโมงแรงงานที่จะเสนอขายให้มีจำนวนจำกัด เช่น ใน 1 วัน มีเพียง 24 ชั่วโมง หรือใน 1 เดือนมีเพียง 30-31 วัน
2. ทราบอัตราค่าจ้าง (Wage rate) ต่อระยะเวลาหนึ่ง เช่น อัตราค่าจ้างต่อชั่วโมงละ 5 บาท
3. ตลาดอยู่ในการแข่งขัน แรงงานแต่ละหน่วยที่เสนอขายจากบุคคลหรือครอบครัวเป็นจำนวนน้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับ จำนวนแรงงานในตลาดทั้งหมด ดังนั้นจึงไม่มีอิทธิพลใดๆเหนือระดับอัตราค่าจ้าง (ค่าจ้างไม่เปลี่ยนถ้าชั่วโมงทำงานเพิ่มหรือลด)

ให้แกน OB แทนรายได้หรือค่าจ้างต่อวันเป็นบาท แกน OH แทนเวลาทั้งหมดในระยะเวลาหนึ่ง อาจเป็นวัน เป็นอาทิตย์ หรือเป็นเดือนก็ได้

ถ้าเราเอาเวลาว่าง 24 ชั่วโมง ก็จะไม่มียาขายได้เลย แต่ถ้าเลือกทำงานทั้ง 24 ชั่วโมง โดยได้รับค่าจ้างชั่วโมงละ 5 บาท ก็จะมีรายได้ 120 บาท แต่จะไม่มีเวลาพักผ่อนเลย หรืออาจจะเลือกเอาส่วนผสมของการทำงานบ้าง และมีเวลาว่างบ้าง เช่น ทำงานวันละ 8 ชั่วโมง มีรายได้ 40 บาทต่อวัน และมีเวลาพักผ่อนขณะเดียวกันวันละ 16 ชั่วโมง หรือส่วนผสมของรายได้จากชั่วโมงทำงานและการพักผ่อน แบบใดแบบหนึ่งก็ได้ แต่ต้องอยู่ภายใต้เนื้อที่ OBH ซึ่งถือว่าเป็นขอบเขตแห่งโอกาสที่จะเลือกบริโภคได้

คุณภาพของชั่วโมงการทำงาน (The Determination of House of Work) หรือการกำหนดชั่วโมงที่จะเสนอขายในตลาดแรงงาน

ด้วยข้อสมมติของความพึงพอใจสูงสุด (Maximization of Satisfaction) คือคนงานหรือครอบครัวต้องการที่จะได้รับความพึงพอใจสูงสุดจากรายได้ และเวลาว่าง จะต้องพิจารณาว่าคนงานผู้นี้จะทำงานกี่ชั่วโมงและใช้เวลาพักผ่อนกี่ชั่วโมง เพื่อที่จะให้ได้ระดับความพึงพอใจสูงสุด ในการพิจารณาจุดคุณภาพของความพอใจสูงสุด จะอยู่ที่จุดสัมผัสของเส้น iso-utility และเส้น budget constraint

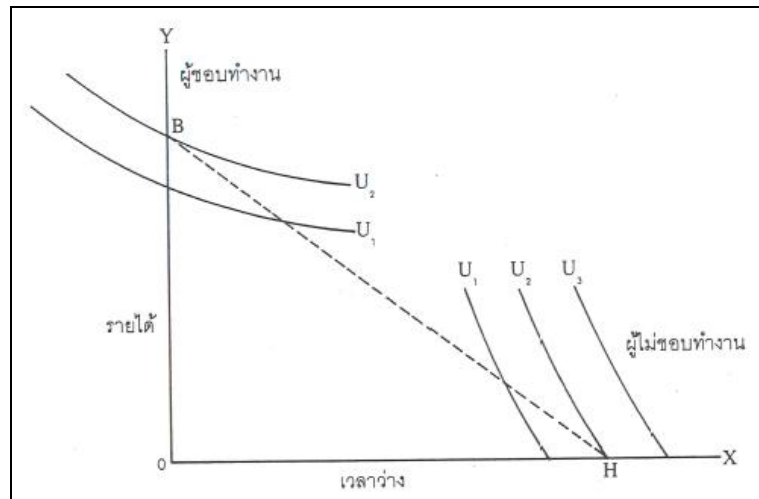
ภาพที่ 2.3 คุณภาพชั่วโมงการทำงาน

จากภาพที่ 2.3 เส้น iso-utility สัมผัสเส้น budget constraint ที่จุด T ซึ่งแสดงให้เห็นว่าจุดคุณภาพอยู่ตรงที่คนงาน ทำงานวันละ 8 ชั่วโมง มีเวลาว่าง 16 ชั่วโมง มีรายได้จากการทำงานชั่วโมงละ 5 บาท ดังนั้นรายได้รวมเท่ากับ 40 บาท อีก 2 จุด คือ จุด S และจุด V ซึ่งเป็นจุดสัมผัสของเส้น iso-utility สัมผัสเส้น budget constraint เหมือนกัน แต่เนื่องจากเส้น U_1 แสดงระดับความพึงพอใจที่ต่ำกว่า U_2 การปรับปรุงหาส่วนผสมระหว่าง เวลาว่างและรายได้จากชั่วโมงทำงานที่จุด T จึงให้ระดับความพอใจที่สูงกว่า

ในกรณีของคนชอบทำงาน (Work lover's) หรือคนที่มีปฏิกริยาไว ต่อการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของตลาดแรงงาน เส้น iso-utility จะมีลักษณะยืดหยุ่นมาก แสดงให้เห็นว่า ถ้าอัตราค่าจ้างเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อย เขาจะทำงานเพิ่มขึ้นมากทันที ถ้าเป็นเช่นนั้น โอกาสที่เส้น iso-utility

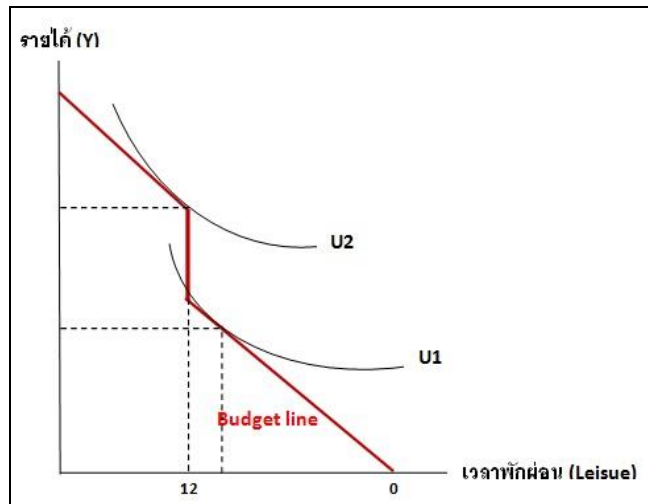
สัมผัสเส้น budget constraint มีเพียงจุดเดียวคือจุด B บนเส้นแกน OB หมายถึงว่า เขาจะทำงาน OH ชั่วโมง โดยมีรายได้เท่ากับ OB บาท (รูปที่ 2.4)

ในทางตรงกันข้าม สำหรับคนที่ไม่ชอบทำงาน (Work Hater's) หรือ คนที่มีปฏิกิริยาต่อตลาดแรงงานต่ำ มักจะเป็นเส้นที่มีความยืดหยุ่นน้อย แสดงว่า จะต้องใช้รายได้เป็นจำนวนมาก เพื่อชดเชยเวลาว่างที่ลดลงไป เขาจึงจะรักษาระดับความพึงพอใจให้อยู่ในระดับเดิมได้

ภาพที่ 2.4 คลายภาพของชั่วโมงการทำงานของคนที่ชอบและไม่ชอบทำงาน

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ของชั่วโมงการพักผ่อนและรายได้แรงงานนั้น จะเห็นได้ว่า แรงงานต้องการที่จะได้รับความพึงพอใจสูงสุดจากรายได้และเวลาว่าง แรงงานจะพิจารณาว่าจะทำงานกี่ชั่วโมงและใช้เวลาพักผ่อนกี่ชั่วโมง อีกทั้งอาจจะพิจารณาสวัสดิการที่ได้รับเพิ่มขึ้นร่วมกับค่าจ้างเพื่อที่จะให้ได้ระดับความพึงพอใจสูงสุดด้วย เนื่องจากสวัสดิการถือเป็นการสร้างแรงจูงใจในการทำงานของแรงงาน แรงงานจะเสนอทำงานมากขึ้น เพื่อที่จะได้รับสวัสดิการมากขึ้นด้วย จากรูปที่ 8 จะเห็นได้ว่า เมื่อแรงงานทำงานมากขึ้น จะทำให้เส้นงบประมาณของแรงงานเพิ่มขึ้น และเมื่อแรงงานได้รับสวัสดิการเพิ่มขึ้น ก็จะทำให้เส้นงบประมาณของแรงงานเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นเป็นเส้นที่อยู่เหนือกว่า และทำให้แรงงานได้รับความพึงพอใจมากขึ้นจาก U_1 เป็น U_2 (ภาพที่ 2.5)

ภาพที่ 2.5 ความสัมพันธ์กันของเวลาพักผ่อนและค่าจ้างเมื่อได้รับสวัสดิการเพิ่มขึ้น

1.3) ปัจจัยที่กำหนดการเข้าร่วมในกำลังแรงงาน

ปัจจัยสำคัญที่กำหนดการเข้าร่วมในกำลังแรงงานของประชากรโดยทั่วไป คือ

1. อายุ โดยทั่วไป ผู้ที่มีอายุน้อยมักจะเรียนหนังสือเต็มเวลามากกว่าที่จะทำงาน ดังนั้น อัตราเข้าร่วมในกำลังแรงงานของกลุ่มบุคคลอายุน้อย จึงมักต่ำ สำหรับผู้ที่มีอายุสูงมาก ๆ อัตราการเข้าร่วมในกำลังแรงงานของคนกลุ่มนี้ก็จะต่ำเช่นกัน ทั้งนี้ เนื่องจากเหตุผลทางด้านสุขภาพของร่างกาย รวมทั้งการที่มีรายได้จากเงินบำนาญโดยไม่จำเป็นต้องทำงาน

2. สถานภาพสมรสและการมีบุตร ปัจจัยนี้มีความสำคัญอย่างยิ่งในการกำหนดการเข้าร่วมในกำลังแรงงานของสตรีที่สมรสแล้ว และมีบุตรที่อายุน้อยอยู่จะทำงานน้อยกว่าสตรีที่เป็นโสด สำหรับสตรีที่สมรสแล้ว ปัจจัยสำคัญที่มีส่วนกำหนดการเข้าร่วมในกำลังแรงงาน ก็คือ รายได้ของสามี ทั้งนี้เนื่องมาจากสาเหตุที่ว่าเมื่อครอบครัวมีรายได้สูง ครอบครัวนั้นก็อาจสนใจที่จะจัดสรรทรัพยากรเพิ่มขึ้นในการดูแลบุตรเพื่อกิจกรรม

3. อัตราค่าจ้าง จากการศึกษาวิจัยในหลายประเทศพบว่า เมื่ออัตราค่าจ้างในตลาดสูงขึ้น อุปทานแรงงานของผู้ชายจะลดลง หรืออีกนัยหนึ่งคือ ผลกระทบของการที่รายได้เพิ่มขึ้น จากการที่อัตราค่าจ้างสูงจะมีมากกว่า ผลของการทดแทน สำหรับสตรีที่สมรสแล้ว พบว่า ผลของการทดแทนมีมากกว่าผลจากรายได้ นั่นคือ เมื่ออัตราค่าจ้างสูงขึ้น อุปทานแรงงานของสตรีจะเพิ่มมากขึ้น

4. เพศ ผลกระทบระหว่างผู้ชายและผู้หญิง สืบเนื่องมาจากความรับผิดชอบในกิจกรรมการผลิตในครัวเรือนของสตรีตามประเพณี จึงมีอิทธิพลที่สำคัญต่อขนาดของผลการทดแทน ดังนั้นไม่ว่าจะเป็นการใช้เวลาหรือสินค้า เมื่อมีสิ่งทดแทนที่ดีกว่า ผลกระทบที่เกิดขึ้นของการทดแทนจึงมีค่อนข้างมาก และเนื่องจากในครอบครัวส่วนใหญ่ทางเลือกที่เป็นกิจกรรมการผลิตในครอบครัวเป็นสิ่งที่สำคัญสำหรับภรรยา

5. **ภาวะตลาดแรงงาน** การเข้าร่วมในกำลังแรงงานของประชากรไม่เพียงแต่ขึ้นอยู่กับ ความประสงค์ของแต่ละบุคคลที่จะทำงานหรือไม่ทำงานเท่านั้น แต่ยังขึ้นอยู่กับปริมาณ และประเภทของงานที่มีอยู่ในตลาด ยกตัวอย่างเช่น ในยามที่ตลาดแรงงานมีการว่างงานสูง และ นายจ้างไม่เพิ่มการจ้างใหม่ แรงงานบางจำนวนจะหยุดแสวงหางาน และจะกลายเป็นผู้ที่ไม่อยู่ในกำลังแรงงานโดยปริยาย

6. **โครงสร้างของระบบเศรษฐกิจ** ในระบบเศรษฐกิจซึ่งการผลิตส่วนใหญ่เป็นระบบกลไกกรรม อัตราการเข้าร่วมในกำลังแรงงานของประชากรจะสูงกว่าระบบอุตสาหกรรม ในระบบเศรษฐกิจซึ่งระดับรายได้ต่อหัวของประชากรสูง เนื่องจากไม่จำเป็นต้องทำงานเมื่อเทียบกับเศรษฐกิจยากจน ซึ่งประชากรทั้งเด็ก คนแก่ และสตรีจำเป็นต้องออกช่วยในการทำงานเพื่อจุนเจือรายได้

7. ปัจจัยอื่นๆ

7.1 **ระดับการศึกษาของประชากร** ก็มีอิทธิพลต่ออัตราการเข้าร่วมในกำลังแรงงาน บุคคลที่ได้รับการศึกษาสูง การเข้าร่วมในกำลังแรงงานจะสูงขึ้นเมื่อเทียบกับบุคคลที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า เนื่องจากเห็นว่าควรนำเอาการศึกษานั้นมาใช้เป็นประโยชน์ได้มากกว่า

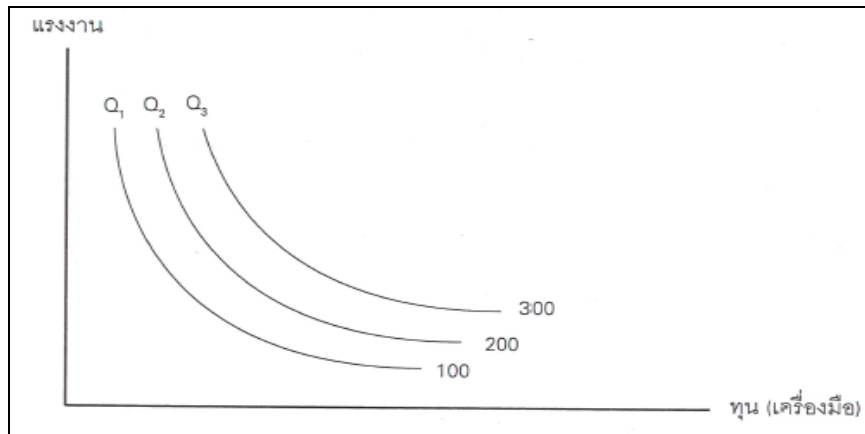
7.2 **ศาสนา ประเพณีและวัฒนธรรม** ก็อาจมีส่วนในการกำหนดการเข้าร่วมในกำลังแรงงานของประชากรบางกลุ่ม ซึ่งอาจจะห้ามสตรีทำงานในตลาดแรงงาน เป็นต้น

2) **อุปสงค์แรงงาน** หมายถึง ความต้องการซึ่งเป็นปัจจัยอย่างหนึ่งของการผลิต และเป็นที่ต้องการของผู้ผลิตหรือผู้ประกอบการซึ่งอยู่ในฐานะที่เป็นนายจ้าง นายจ้างเหล่านี้เองก็ประสงค์จะว่าจ้างแรงงาน ณ ระดับค่าจ้างต่างๆ ที่นายจ้างสามารถจ้างได้ในช่วงเวลาหนึ่ง ความต้องการจ้างงานนี้อาจเกิดขึ้นได้เมื่อมีตำแหน่งว่าง หรือเมื่อมีการลงทุนใหม่ หรือเมื่อมีการลงทุนในการผลิตเพิ่มเติมขึ้นอีก ซึ่งทั้งสองกรณีหลังนี้ก็จะมีความต้องการว่างเช่นกัน

อุปสงค์แรงงานมีลักษณะพิเศษเฉพาะ คือ อุปสงค์แรงงานเป็นอุปสงค์สืบเนื่อง (Derived Demand) หมายความว่า การเกิดขึ้นหรือเปลี่ยนแปลงของอุปสงค์แรงงานเป็นผลสืบเนื่องมาจากอุปสงค์อื่น หรือเหตุการณ์อื่นที่มีความสัมพันธ์แรงงาน และอุปสงค์แรงงานเป็นอุปสงค์ร่วม หมายความว่า การเกิดขึ้นหรือเปลี่ยนแปลงไปของอุปสงค์แรงงานจะเป็นไปพร้อมกันกับการเกิดขึ้นหรือการเปลี่ยนแปลงไปของอุปสงค์ในปัจจัยการผลิตอื่นๆด้วย

ความสัมพันธ์ระหว่างอุปสงค์แรงงานกับทุน ในการผลิตสินค้าชนิดใดชนิดหนึ่งเป็นจำนวนหรือปริมาณหนึ่งที่ต้องการนั้น ผู้ผลิตมีทางเลือกใช้ปัจจัยการผลิตหลายอย่างประกอบเข้าด้วยกันเป็นส่วนประกอบต่างๆ ได้ตามความต้องการ ซึ่งแต่ละส่วนประกอบนี้อาจเรียกได้ว่าเป็นสัดส่วนของปัจจัยการผลิต ซึ่งจะให้ผลผลิตในจำนวนหรือปริมาณที่เท่ากันเสมอ เช่น ในการผลิตสินค้าจำนวน 100 หน่วย ก็อาจใช้แรงงาน 5 หน่วย ต่อทุน 7 หน่วย หรือใช้แรงงาน 25 หน่วย ต่อทุน 2

หน่วย ก็จะได้ผลผลิตจำนวนนั้นและไม่ว่าจะเป็นการใช้สัดส่วนเท่าใดของปัจจัยทั้งสองซึ่งกำหนดโดยผลิตกรรมสัมพันธ์นั้นๆก็จะได้ผลผลิตจำนวน 100 หน่วย เสมอ トラบใดที่ผลิตกรรมสัมพันธ์ที่กำหนดให้ นั้นยังมีได้มีการเปลี่ยนแปลงไป เส้นแสดงระดับผลผลิตซึ่งสัมพันธ์กับสัดส่วนของปัจจัยที่ใช้ เรียกว่า เส้นปริมาณเท่ากัน

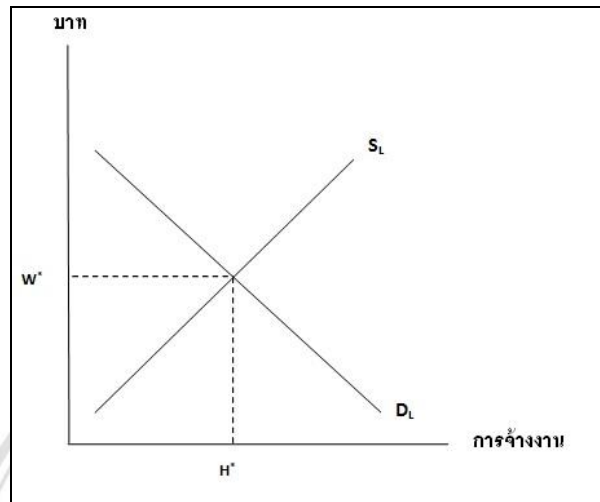
ภาพที่ 2.6 เส้นผลผลิตเท่ากันจากการใช้สินค้าทุนและแรงงาน

เส้นปริมาณผลผลิตเท่ากันนี้อาศัยหลักการเดียวกันกับเส้นอรรถประโยชน์เท่ากัน หรือความพอใจเท่ากัน ในทฤษฎีผู้บริโภค คือ เป็นการแสดงส่วนประกอบต่างๆของปัจจัยการผลิต 2 ชนิด ที่มีส่วนสัมพันธ์กันและสามารถให้ผลผลิตได้จำนวนเท่ากัน ซึ่งแสดงด้วยเส้น Q ซึ่งให้ผลผลิตเท่ากันหรือปริมาณเท่ากัน

3) ตลาดแรงงาน

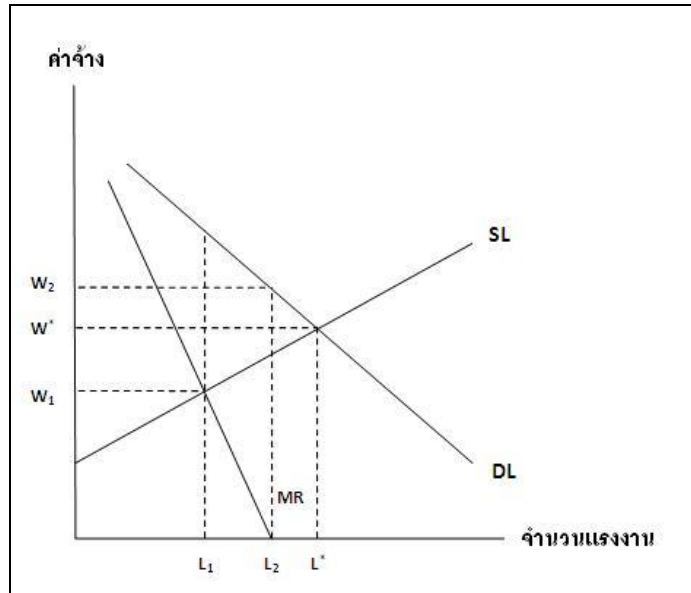
ตลาดแข่งขันอย่างสมบูรณ์ การกำหนดดุลยภาพในตลาด จะประกอบด้วยนายจ้างจำนวนมากที่กำลังมองหาแรงงาน และมีแรงงานจำนวนมากที่กำลังหางานทำ โดยที่แรงงานต้องการทำงานโดยที่รับค่าจ้างสูง และนายจ้างต้องการจ่ายค่าจ้างด้วยค่าจ้างที่ต่ำ ปัญหานี้จะถูกขจัดไปด้วยกลไกตลาดในตลาดแข่งขันสมบูรณ์ ซึ่งในที่สุดดุลยภาพระหว่างอุปสงค์และอุปทานก็ได้กำหนดค่าจ้างและระดับการจ้างงานในตลาดขึ้น ภาพที่ 2.7 แสดงค่าจ้างและระดับการจ้างงานดุลยภาพในตลาดที่มีอุปสงค์ซึ่งแสดงโดยเส้น D เท่ากับอุปทานในตลาดซึ่งแสดงโดยเส้น S ค่าจ้าง w^* จึงเป็นระดับค่าจ้างที่มีการแข่งขันสมบูรณ์ จำนวนชั่วโมงการทำงาน H^* เป็นระดับรวมที่หน่วยผลิตทุกหน่วยในตลาดจ้างแรงงานที่มูลค่าหน่วยท้ายของผลผลิตของแรงงานเท่ากับระดับค่าจ้าง w^* นั้น และ ณ อัตราค่าจ้าง w^* นี้จำนวนคนที่ต้องการทำงานเท่ากับจำนวนคนที่หน่วยผลิตต้องการจ้างพอดี และคนที่ไม่ทำงานในตลาดย่อมเป็นคนไม่ต้องการหางานเมื่อเผชิญค่าจ้างนี้ แต่จะมีคนเข้ามาอย่าง

รวดเร็ว ถ้าค่าจ้างสูงขึ้น และถ้าเมื่อใดมีเหตุการณ์ที่ทำให้อุปสงค์และอุปทานในตลาดเปลี่ยน กลไกตลาดจะทำให้ตลาดเปลี่ยนแปลงเข้าสู่ดุลยภาพใหม่ (นงนุช สุนทรชวากานต์, 2553)

ภาพที่ 2.7 ดุลยภาพในตลาดการทำงาน

ตลาดปัจจัยการผลิตที่มีผู้ขายรายเดียว คือตลาดที่ผู้ขายปัจจัยรายเดียวมีผลต่ออุปสงค์ แต่ไม่มีผลต่ออุปทาน เช่น สหภาพแรงงาน โดยผู้ผูกขาดสามารถเลือกขายปริมาณที่ต้องการ หรือ ตั้งราคาที่ต้องการอย่างใดอย่างหนึ่งได้ บนเส้นอุปสงค์ต่อปัจจัยการผลิตนั้น จุดประสงค์ของผู้ผูกขาดคือ ได้รายได้จากการขายปัจจัยสูงสุด ในกรณีของแรงงาน ก็คือ Rent ที่เป็นส่วนต่างระหว่างค่าจ้างกับต้นทุนค่าเสียโอกาสในการใช้เวลาทำงาน เงื่อนไขที่ทำให้ Rent สูงสุด คือ marginal revenue ที่เกิดกับแรงงาน เท่ากับ marginal cost ของการทำงานของแรงงาน โดย marginal cost ของแรงงานคือ ค่าจ้างที่ทำให้แรงงานแต่ละหน่วยที่เพิ่มเข้ามาทำงาน ซึ่งก็คือ เส้นอุปทานของแรงงาน นั่นเอง ดังนั้น จุดสมดุลอยู่ที่การตัดของเส้น MR กับ S_L จะได้ค่าจ้างที่สูงกว่า และ จำนวนแรงงานที่น้อยกว่า ในกรณีที่ไม่มีผู้ผูกขาด แต่ถ้าสหภาพแรงงานต้องการ max. total wage แทนที่จะเป็น max. rent แล้ว อาจขายจำนวนแรงงานไปถึงจุดที่ $MR = 0$ เนื่องจาก $MR = 0$ หมายถึง TR สูงสุด แต่ w ก็จะลดลงด้วย (สมชาย สุขสิริเสรีกุล, 2553)

ภาพที่ 2.8 คุณภาพในตลาดที่มีผู้ขายรายเดียว

2.1.3 ทฤษฎีการจ่ายเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ (Efficiency Wage Theory)

หน่วยผลิตบางแห่งในประเทศกำลังพัฒนา เพิ่มผลิตแรงงาน โดยการจ่ายค่าจ้างแรงงานสูงกว่าที่หน่วยผลิตอื่นจ่าย ค่าจ้างที่สูงขึ้นนั้นเป็นไปเพื่อแรงงานจะได้นำไปบริโภคมากขึ้น การกินดีอยู่ดีขึ้น สุขภาพแรงงานจะแข็งแรงขึ้น และการทำงานก็จะมีประสิทธิภาพมากขึ้น โมเดลการจ่ายเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ (Efficiency wage model) เริ่มขึ้น โดย Leibenstein(1957) ที่ว่า อัตราค่าจ้างที่กำหนดโดยตลาดแข่งขันนั้น ไม่เพียงพอที่จะทำให้แรงงานได้รับสารอาหารที่จำเป็นต่อร่างกาย Strass(1986) พบว่า ในอินเดียการที่แรงงานได้รับจำนวนแคลอรีของอาหารเพิ่มขึ้น ร้อยละ 10 จะสามารถเพิ่มผลผลิตได้ถึงร้อยละ 3.4 ดังนั้นจึงมีเหตุผลสนับสนุนแนวความคิดนี้ ถ้านายจ้างจ่ายค่าจ้างแก่ระดับอัตราคุณภาพที่จ่ายโดยตลาดแข่งขัน ก็จะดึงได้แต่คนที่ไม่มีประสิทธิภาพ ถ้าจ่ายค่าจ้างที่สูงเกินไปก็จะทำให้ หน่วยผลิตมีต้นทุนสูง ต้นทุนนี้อาจสูงกว่าผลผลิตส่วนเพิ่มที่แรงงานผลิตได้ อัตราค่าจ้างเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ จึงควรเป็นอัตราที่ทำให้ต้นทุนส่วนเพิ่มค่าจ้างที่จ่ายแก่แรงงานเท่ากับผลประโยชน์ส่วนเพิ่มที่ได้จากแรงงาน

จากการพิจารณาแนวคิดการจ่ายเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ (Efficiency wage model) เป็นการกระตุ้นให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน และเนื่องจากแนวคิดสวัสดิการก็ยังมีวัตถุประสงค์ที่ต้องการให้แรงงานทำงานอย่างมีประสิทธิภาพขึ้นด้วย ดังนั้นสถานประกอบการจะต้องจัดสวัสดิการให้กับแรงงาน เพื่อที่จะทำให้สร้างแรงจูงใจในการทำงาน อีกทั้งการให้สวัสดิการยังถือเป็นการช่วยเหลือเพื่อรักษาแรงงานและเพื่อลดปัญหาการลาออกด้วย เมื่อแรงงานได้รับการตอบสนองหรือได้รับสวัสดิการแรงงานเพิ่มขึ้น ก็จะทำให้แรงงานเห็นความสำคัญและจะทำให้เกิดความพึงพอใจและเกิดประสิทธิภาพในการทำงานมากขึ้น

2.2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

มณัญญา คำภีระ (2552) ได้ศึกษาผลกระทบของการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศต่อผลิตภาพแรงงานในระดับหน่วยผลิตภาคอุตสาหกรรมของประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ ประการแรก ศึกษาผลิตภาพแรงงานของอุตสาหกรรมการผลิตของประเทศไทย ประการที่สอง ศึกษาผลกระทบของการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศที่มีต่อผลิตภาพแรงงานในประเทศไทย และ ประการสุดท้าย ศึกษาการถ่ายทอดเทคโนโลยีแบบแนวนอนจากบริษัทที่ได้รับการลงทุนจากต่างประเทศมายังบริษัทผู้ผลิตรายอื่นๆ ในอุตสาหกรรมเดียวกัน ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้เป็นข้อมูลช่วงยาว (Panel data) ในระดับหน่วยผลิตของอุตสาหกรรมการผลิตในประเทศไทยในช่วงปี พ.ศ.2544-2548 จำแนกตามมาตรฐานสากล ISIC 2 หลัก เป็นจำนวนทั้งหมด 21 กลุ่มอุตสาหกรรม โดยใช้สถิติเชิงพรรณนาและการประมาณค่าด้วยวิธี Random Effects

ผลการศึกษาผลิตภาพแรงงานที่วัดจากมูลค่าการจำหน่ายสินค้าทั้งหมดต่อจำนวนแรงงานพบว่าบริษัทต่างชาติมีผลิตภาพแรงงานสูงกว่าบริษัทในประเทศทุกกลุ่มอุตสาหกรรม ส่วนหนึ่งมีสาเหตุมาจากสัดส่วนการใช้สินค้าทุนต่อแรงงานของบริษัทต่างชาติสูงกว่าบริษัทในประเทศทุกกลุ่มอุตสาหกรรม ซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศและสอดคล้องกับการศึกษาลักษณะเดียวกันในต่างประเทศ

ผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อผลิตภาพแรงงานด้วยวิธีการ Random Effect พบว่า ปัจจัยที่ทำให้ผลิตภาพแรงงานเพิ่มสูงขึ้น คือ การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ ลักษณะการผลิตเพื่อการส่งออก ความเข้มข้นของการใช้สินค้าทุนต่อแรงงาน ต้นทุนค่าจ้างแรงงาน และต้นทุนค่าวัตถุดิบ ในขณะที่การวิจัยและพัฒนาเป็นปัจจัยที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ยังพบว่าเกิดการถ่ายทอดเทคโนโลยีจากบริษัทที่ได้รับการลงทุนจากต่างประเทศมายังบริษัทอื่นที่อยู่ในอุตสาหกรรมการผลิตเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เกล็ดดาว ปัญญาศิลป์ (2553) ได้ศึกษาการจัดสวัสดิการของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ในจังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ ประการแรกศึกษาภาพรวมในการจัดสวัสดิการด้านต่างๆของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ประการที่สอง เพื่อศึกษาถึงความพึงพอใจของพนักงาน ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) และประการสุดท้าย เพื่อศึกษาถึงปัจจัย ที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจของพนักงานธนาคารกรุงเทพ ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ที่มีต่อการจัดสวัสดิการของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)

การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างพนักงานธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ทั้งหมด 22 สาขา ซึ่งมีจำนวนพนักงาน 245 คน และทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยวิธีทางสถิติอย่างง่าย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ความถี่ ร้อยละ สถิติเชิงพรรณนา และใช้มาตรส่วนแบบ Likert Scale ในการประเมินค่า

ผลการศึกษาความพึงพอใจของพนักงานธนาคารกรุงเทพที่มีต่อการจัดสวัสดิการของธนาคารนั้น กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจมาก และสวัสดิการด้านค่าครองชีพพนักงานมีความพึง

พอใจในระดับน้อย ในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างค่าเฉลี่ยของเงินเดือนกับความพึงพอใจในสวัสดิการต่างๆ จำแนกตามระดับเงินเดือนของกลุ่มตัวอย่าง 4 กลุ่ม พบว่า โดยรวมแล้วพนักงานที่มีระดับเงินเดือนทุกกลุ่มมีความพึงพอใจปานกลางต่อสวัสดิการต่างๆ นอกจากนี้แล้วปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่าง พบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลมากที่สุดคือ สวัสดิการด้านค่าครองชีพ และสวัสดิการด้านช่วยเหลือครอบครัวพนักงานเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลน้อยที่สุด และปัญหาของพนักงานธนาคารกรุงเทพส่วนใหญ่พบว่าเป็นปัญหาด้านค่าครองชีพ

พิมพ์ลลิตา ทองปั้น (2554) ได้ศึกษาค่าจ้างและสวัสดิการของพนักงานฝ่ายผลิตในอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์จังหวัดลำพูน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะการทำงาน ค่าจ้าง และสวัสดิการที่ได้รับตลอดจนความพึงพอใจต่อค่าจ้างและสวัสดิการของพนักงานฝ่ายผลิตในโรงงานอิเล็กทรอนิกส์จังหวัดลำพูน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือแรงงานที่ทำงานในโรงงานที่มีเงินลงทุนไม่เกิน 200 ล้านบาท จำนวน 48 ราย และแรงงานที่ทำงานในโรงงานที่มีเงินลงทุนมากกว่า 200 ล้านบาท จำนวน 352 ราย รวมทั้งสิ้น 400 ราย โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการศึกษาการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงพรรณนา การให้น้ำหนักความพอใจแบบลิเคทสเกล และสถิติ t-test

ผลการศึกษาพบว่า แรงงานกลุ่มตัวอย่างที่ทำงานในโรงงานอิเล็กทรอนิกส์ที่มีเงินลงทุนไม่เกิน 200 ล้านบาท แรงงานได้รับรายได้รวมเฉลี่ยคนละ 7,854 บาทต่อเดือน นอกจากนี้ยังได้รับสวัสดิการด้านต่างๆ เช่น การอบรมความรู้เกี่ยวกับงานที่ทำ ชุบน้ำดื่ม การเบิกค่ารักษาพยาบาลตนเองและครอบครัว การทำประกันชีวิต การสมทบเงินเข้ากองทุนประกันสังคมและกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ เป็นต้น แรงงานกลุ่มตัวอย่างมีความพอใจด้านสวัสดิการ 3 อันดับแรก คือ ด้านการช่วยเหลือการออมของลูกจ้าง ในรูปการสมทบเงินเข้ากองทุนประกันสังคมและกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ รองลงมา คือ ด้านการมุ่งพัฒนาลูกจ้างในรูปของการได้รับการอบรมความรู้เกี่ยวกับงานที่ปฏิบัติ และด้านนันทนาการและสุขภาพอนามัย ในรูปของการจัดเลี้ยงสังสรรค์พนักงาน การจัดให้มีการแข่งขันกีฬาบุคลากร และการให้ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพอนามัย ตามลำดับ

ส่วนแรงงานที่ทำงานในโรงงานอิเล็กทรอนิกส์ที่มีเงินลงทุนมากกว่า 200 ล้านบาท แรงงานกลุ่มนี้ได้รับรายได้และสวัสดิการต่างๆที่เป็นตัวเงินและไม่ใช่ตัวเงินมากกว่าแรงงานในโรงงานที่มีเงินลงทุนไม่เกิน 200 ล้านบาท โดยมีความพึงพอใจด้านสวัสดิการ 3 อันดับแรกคือ ด้านการช่วยเหลือการออมของลูกจ้างในรูปของการสมทบเงินเข้ากองทุนประกันสังคมและกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาสถาบันครอบครัวในรูปของการช่วยเหลือค่ารักษาพยาบาลของตนเองและบุคคลในครอบครัว และการทำประกันชีวิตให้กับลูกจ้าง และด้านรายได้รวม โดยได้รับค่าตอบแทนพิเศษ นอกเหนือจากค่าจ้างรายวัน

กิริติ สีมากล (2555) ได้ศึกษาผลกระทบของการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศต่อการจ้างงานของประเทศในอาเซียน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงผลกระทบของการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศต่อการจ้างงานของประเทศอาเซียน ซึ่งตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ การลงทุน

โดยตรงจากต่างประเทศและการจ้างงาน โดยจะใช้ข้อมูลทุติยภูมิเป็นรายปี ตั้งแต่ปี พ.ศ.2539 ถึง พ.ศ.2553 จำนวนทั้งหมด 5 ประเทศ ได้แก่ ประเทศไทย มาเลเซีย เวียดนาม อินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์

ผลการทดสอบพาแนลยูนิทรูท พบว่า ข้อมูลตัวแปรทุกตัวมีลักษณะนิ่งและมีอันดับความสัมพันธ์ของข้อมูลเท่ากับ 1 ผลการทดสอบสมการพาแนล พบว่าการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศและการจ้างงานมีความสัมพันธ์กัน จึงได้ทำการประมาณค่าแบบจำลองเพื่อหารูปแบบที่เหมาะสม พบว่าควรทำการประมาณค่าแบบจำลองในรูปแบบอิทธิพลร่วม

ผลการประมาณค่าแบบจำลองด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด พบว่าการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศและการจ้างงานมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน คือเมื่อมีการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศเพิ่มขึ้นก็จะมีผลกระทบทำให้การจ้างงานเพิ่มขึ้นตามไปด้วยในทางกลับกัน ถ้าการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศลดลงก็จะมีผลทำให้การจ้างงานลดลงตามไปด้วย โดยค่าคงที่จากการสุ่มจากทุกๆประเทศโดยค่าคงที่นั้นจะมีผลกระทบมาจากปัจจัยภายนอกเท่านั้น

The logo of Chiang Mai University is a circular emblem. In the center is a detailed illustration of an elephant standing and facing left. Above the elephant's head is a traditional Thai decorative element, possibly a crown or a ceremonial object. The elephant is surrounded by a circular border containing the text 'CHIANG MAI UNIVERSITY 1964'. There are also decorative floral motifs on either side of the elephant.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved